

**MARCALI VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
POLGÁRMESTERE**
8700 Marcali, Rákóczi utca 11.
Telefon: 85/501-080
E-mail: polghiv@marcali.hu

ELŐTERJESZTÉS

Marcali Város Képviselő-testületének

2024. szeptember 12-i ülésére

Marcali város 2019-2024 év közötti gazdasági program

végrehajtásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A városi önkormányzat 2020. január 23-i ülésén fogadta el, az elmúlt ciklusra vonatkozó gazdasági programját, fejlesztési tervét. Amikor ezt a döntést meghoztuk, nem is sejtettük még, hogy hamarosan szembesülünk a covid borzalmaival, és később kitör az orosz-ukrán háború. Mindkettő előre nem tervezhető, tőlünk független esemény befolyásolta az elmúlt több mint négy év történéseit.

A covid felkészületlenül érte Európát és benne Magyarországot is. Az első hónapokban szinte semmilyen segítséget nem kaptunk. A sajtóban, interneten terjedő híreken túl. Több millió forintot költöttünk saját pénzből tesztelesekre, védőfelszerelések beszerzésére. Ahogy irányítottá vált az Európai Unió és benne Magyarország védekezése is, úgy jelent meg a központi költségvetés segítsége. A képviselő-testület működését jogszabállyal megszüntették, és minden hatáskört a polgármesterre ruháztak. Marcaliban ezt a munkát a szűk körű vezetői testület látta el.

Egyeztetve a város meghatározó foglalkoztatóival, folyamatosan biztosítani tudtuk intézményeink néha szűkített keretek közti működését.

Marcaliban mindig igénybe lehetett venni a bölcsődét, az óvodai ellátást, a gyermekétkeztetést, korlátozott nyitva tartással még az uszoda is működött. A járvány elmúltával képviselő-testület visszakapta hatásköreit és a város megszokott rendben, valamennyi intézményével együtt működött.

Az orosz támadás kezdetekor elsősorban a hivatalos magyar médiából érkező információk alapján, úgy tűnt, hogy egy pár napos területszerzési akcióról van szó. Azonban rövid időn belül kiderült, hogy hosszú háború kezdődött, amely az orosz energia függőségben élő európai országokat, így Magyarországot is sokkal súlyosabban érinti. Hónapokon belül egekbe szökött az áram és a gáz ára, megoldhatatlan feladat elé állítva a magyar önkormányzatok döntő többségét. Települések nagy részén korlátozták a közvilágítást, nélkülözhető szolgáltatásokat (uszodák, könyvtára, múzeumok) zártak be. Marcaliban erre nem került sor, mivel korábbi években már intézményeink nagy részét (a strandot is) megújuló energiával láttuk el, és végrehajtottuk a város teljes területén a közvilágítás korszerűsítését. A vészhelyzeti rendeletek létrehozták az önkormányzatok pénzügyi támogatását segítő kormánybiztos intézményét Balla György képviselő úr vezetésével, amely munkacsoportban minden ágazati minisztérium képviseltette magát. Intézkedési tervet kellett készíteni a tervezett takarékosági intézkedésekről, valamint bemutatni mit tettünk annak érdekében, hogy csökkenjen az energiafelhasználás. Az általunk készített anyagok a munkacsoport megvitatta, majd azt a miniszterelnökségen személyes prezentációban kellett megvédeni. Alpolgármester úrral ennek eleget tettünk, és a Pénzügyminisztérium Költségvetési helyettes államtitkára azt kiválóra értékelte, és a kormánybiztos több mint egyszázötven-millió forint pótlólagos támogatást állapított meg számunkra. Az uszoda működtetéséhez pedig több tízmillió forintot kaptunk az Úszószövetségtől, valamint a Sport Államtitkárságtól. Ugyanakkor a háború egy negatív hatása is elért bennünket, újra megrekedt a gyógyszálló építése, bár bejelentették a megítélt állami támogatást, az folyósításra nem került (véltetően, részben orosz származású tulajdonos miatt).

2020. óta az önkormányzatok hatás és feladatkörében nem történt lényeges változás. Továbbra is a kormánynak kellene működtetni a szakellátást, valamint a kórházat, melynek úgy gondolom továbbra sem tudott megfelelni. A 2012. államosítás (rablás) idejétől folyamatosan romlanak azok a feltételek, amelyeket a központi költségvetésnek kellene nyújtani. Köszönet illeti meg az intézményben dolgozókat, hiszen az ő áldozatos munkájuk nélkül még rosszabb lenne a helyzet. A helyhatósági választások előtt bejelentett tizenöt-milliárdos fejlesztésnek nyoma sincs, még a tervezőt sem sikerült kiválasztani. Az alapellátás területén sajnos bennünket is elér az az országos tendencia, amely betöltetlen körzeteket jelent. Míg a fogorvosi ellátás területén javult a helyzet, és ma a körzetek ellátottak, addig a háziorvosi szolgálatnál két körzet is jelenleg helyettesítéssel ellátott. Ebben szerepet játszik az az általánossá vált gyakorlat, hogy a körzeteket csak akkor pályázzák meg, amikor már legalább egy éve betöltetlen, mert ez jelentős többletjuttatást jelent. A mi esetünkben december 01-vel telik le az első üres körzet egy éve. Az orvosi ügyelet átszervezése Somogy megyében is megtörtént.

Az oktatási intézmények tervszerű épület fejlesztése is akadozik, azok a beruházások valósultak meg, ahol az önkormányzat jelentős támogató partnerként jelent meg. Továbbra is vallom, több évtizedes, az önkormányzatok működését ismerő tapasztalattal, hogy az általános iskoláknak a helyi önkormányzatok fenntartásában kellene dolgozni, míg a középiskolák esetében felmerülhet a megye szerepe, legalább lenne egy értékelhető tevékenysége. Ezt a véleményemet több szakmai fórumon kifejtettem, és néha úgy tűnt, hogy főosztályvezetői, helyettes államtitkári szinten ez támogatásra is számíthat. Az elmúlt több mint négy év alatt tovább folytatódott az a pozitív tendencia, ami a szakképző iskola munkáját jellemzi, ez vonatkozik mind a helyi vállalkozásokkal, mint pedig az önkormányzattal megvalósuló együttműködésre. Az általános iskolák megőrizték tanulói létszámukat, sőt ebben a tanévben kismértékben növelték is, és továbbra is teljes a szakos ellátás. A gimnázium továbbra is keresi azt a kitörési pontot, amely növelhetné a tanuló létszámát. A Szőcsényi szakiskola továbbra is jó színvonalon látja el területi beiskolázási szerepét.

Az önkormányzat fenntartásában működő intézmények feladataikat jó színvonalon látják el, épület állományuk tovább javult, hiszen átadásra került a Széchenyi utcai orvosi rendelő, ahol az azóta államosításra került védőnőket is elhelyeztük. A következő tanévre átadásra kerül a Táncsics utcai óvoda és a könyvtár is, ezzel valamennyi intézmény épületének felújítása megtörténik. Ígéretünk szerint bővítettük a bölcsődét, ami tovább javítja az édesanyák munkába állási lehetőségeit. A város szociális intézménye sok esetben a város határait túllépve nyújt szolgáltatásokat a rászorulóknak és biztosítja a házisegítségnyújtás sokszor hálátlan feladatait is. Ugyanakkor, bár szeretnénk volna nem tudtuk bővíteni a bentlakásos időotthon férőhelyeinek számát, mivel ilyen típusú pályázat nem került kiírásra. Az önkormányzati szövetségek újra jelezték a kormány felé, hogy növelni kell a szociális alapú intézmények számát, mert mind több az egyedül maradt idős ember. Bízunk benne, hogy a következő pályázati időszakban szakmai véleményünk meghallgatásra talál.

Az óvodai ellátás teljeskörű a városban, minden igényt ki tudunk elégíteni, ahol szakképzett óvónők nevelik a kisgyermekeket. Az önkormányzat minden esetben támogatta a szakemberek azon igényét, amikor egy-egy óvodának speciális nevelési programot kívántak adni.

A városi GAMESZ szervezet folyamatosan bővülő feladatait jó színvonalon látja el, és a ciklus alatt átadásra kerül Rákóczi utca virágosítását, karbantartását minden magyar település megirigyelhetné. Továbbra is fontosnak tartjuk, hogy Marcali zöld város legyen, gondozott parkokkal, közterületekkel, az ehhez szükséges gépeket igyekszünk folyamatosan biztosítani.

A kulturális ágazatban jelentős átszervezés történt a Kft. létrehozásával, amely beváltotta a hozzáfűzött reményeket, és a hagyományos színhelyek mellett megjelent a strand is, mint kulturális tér. A Piac tér megújult formájában nem csak a pénteki piac napokon népesül be, hanem rendszeressé váltak az itt megrendezésre kerülő fesztiválok is. Fontos megemlíteni, hogy az elmúlt években ingyenes nyári tábor tudtunk biztosítani a gyermekek számára, ezzel jelentősen segítve a családok helyzetét.

Továbbra is megrendezésre került a jó színvonalú időszak kiállítások és a kulturális ágazat dolgozói kivették részüket a részönkormányzatok területén tartott rendezvények megszervezéséből is. Külön szólni kell a 750 éves Marcali rendezvény – sorozatról, melyben a város szinte valamennyi intézménye szerepet vállalt.

A Kft. és a Múzeum az önkormányzat támogatásával sikeresen pályázott Veszprém Európa Kulturális Fővárosa programhoz való csatlakozásra, amely sok rendezvényt hozott Marcaliban, és lehetőséget adott a múzeumnak arra, hogy más településeken is bemutatkozzon. Több pályázatból a hivatal és a múzeum szakembereinek irányításával teljesen megújult a Susztek-ház, ahol olyan Bernáth állandó kiállítás került megrendezésre, amely Európa bármely városában megállná a helyét. Természetesen a Múzeumot, mint önként vállalt feladatot továbbra is működtettük, ami sajnos már kivételesnek számít hasonló nagyságú kisvárosok esetében. A Városi Könyvtár, annak ellenére, hogy ideiglenes elhelyezést kapott továbbra is kiszolgálja az olvasni vágyó közönséget, és főleg a nagyszámú folyóirat biztosításával jelentősen növelte a Korzó látogatóinak körét. Továbbra is koordinálja mintegy negyven település könyvtárának működését.

Az elmúlt időszakban is biztosítottuk a civil, kulturális, és sportegyesületek támogatását, ami nem csak pénzbeli támogatást jelent, hanem biztosítjuk a működésükhöz szükséges létesítményeket is, valamint jelentős szerepet vállaltunk a TAO pénzek előteremtésében is. A strand a sport mellett természetesen a kikapcsolódás a szórakozás színtere is, és hamarosan megkezdődik teljeskörű felújítása, amely bővíti a szolgáltatásokat, és csökkenti a költségeket. Itt kell megjegyezni, hogy valamennyi folyamatban lévő Uniós támogatásból megvalósuló beruházásunk előkészítése hosszabb időt vesz igénybe, mint azt megszoktuk, lassabb a különféle engedélyek, hozzájárulások beszerzésének ideje, és sajnos azt is tapasztaljuk, mivel környezetünkben jelentősen csökkentek a több százmilliós fejlesztések, ezért a „vállalkozók” egy része értelmetlen kérdésekkel, felvetésekkel gátolja munkánkat.

Marcali továbbra is megőrizte, sőt talán bővítette is meghatározó gazdasági szerepét Somogy megyében, ami együtt jár azzal is, hogy jelentős foglalkoztatói központtá váltunk, és továbbra is a Marcaliban dolgozók, mintegy 40 %-a közeli, távolabbi településekről jár hozzánk dolgozni. Ez természetesen együtt jár azzal is, hogy nőnek

a város iparüzési bevételei, ami lehetővé teszi, hogy az elnyert pályázatokhoz önerőt biztosítsunk, és jelentős saját beruházásokat is megvalósítsunk.

2020-ban tervben volt a száz százalékban önkormányzati tulajdonú Ipari Park létesítése. Ez határidőre elkészült, és gyakorlatilag benépesült. Ezek a többségükben korábban is a városban működő vállalkozások fejlesztéseikkel újabb munkahelyeket hoznak létre. Külön kiemelném, hogy a város ingyen biztosított közműves telket a Légimentő Szolgálatnak, ezzel is hozzájárul ahhoz, hogy több emberélet kerülhet megmentésre. 2020-ban arról beszéltünk, hogy a déli Ipar területen megnyílt egy napelem park, amelyet akkor még csak tervezett keleti ipar területen követ majd egy másik a volt szeméttelép helyén. Ez is megvalósult. Fontos megjegyezni, hogy mindkettő említett beruházás mezőgazdaságilag nem hasznosítható területen jött létre. A Déli Ipari Parkot működtető Rt. megszüntetésére nem került sor, hiszen jelentős területet értékesítettünk egy világcég számára, amely Magyarország egyik legnagyobb építész irodáját bízta meg a tervek elkészítésével.

A folyamatosan bővülő gazdaság működéséhez lakásokra is szükség van és a 2019-ben megkezdett Nőtlen Tiszti átépítése befejeződött és évek óta helyi vállalkozások bérelnek lakásokat, szakembereik számára, emellett pedig öt lakást biztosítottunk a kórház szakdolgozóinak letelepedésüket elősegítendő. A folyamat nem állt le, a fent említett esetben pénzügyminiszter úr biztosított jelentős önerő mellett támogatást, míg hamarosan megkezdjük a Liget utcában újabb szolgálati lakások kialakítását, ahol a döntést hozó grénium a Balatonfejlesztési Tanács volt, melyhez a forrást a Területfejlesztési Minisztérium biztosította. Természetesen ehhez is szükség van jelentős önerőre. Az elmúlt években több beruházást valósítottunk meg úgy, hogy ahhoz részben hitelt vettünk fel az elnyer pályázat és a saját forrás mellé, de ez mind olyan volt, amely gyakorlatilag saját magát finanszírozta, mert vagy költséget csökkentett, például közvilágítás felújítása, vagy később bevételt hozott a lakások bérbe adásából.

Az előző Európai Unió fejlesztési ciklusban is kiemelkedően pályáztunk, ha Somogy megye többi településéhez hasonlítjuk magunkat. Ezt a most folyóban is megőriztük és jelentős fejlesztések kezdődtek már el, illetve indulhatnak meg hamarosan. Befejeztünk minden 2020-ban folyamatban lévő beruházásunkat, melyekről a Tisztelt Képviselő-testület pontos információkkal rendelkezik, illetve a fent írtakban azokról,

amelyek még folyamatban voltak említést is tettem. Az első év az új pályázatok megírásának ideje volt, majd ezt követte a hosszú bírálati szakasz, majd, ahol indokolt az engedélyes és kiviteli tervek ideje, a közbeszerzés és az építkezés.

Sikerrel pályáztunk a városközpont harmadik befejező ütemére, amely építkezés már folyamatban van, és hamarosan az első beruházás a Sport Ház elkészül. Több mint húsz éve az előcsatlakozási tárgyalások megindításakor került meghirdetésre PHARE program, ami akkor csak Lengyelország és Magyarország csatlakozását tartalmazta, ebben a kiírásban pályáztunk a volt AKKU-Gép és a Belső Laktanya egy részének parkosítására, rendezvény térré alakítására, sikerrel. De már akkor megfogalmáztuk, hogy ez akkor lesz teljes, ha a város közepén egy valódi élhető zöld tengely alakul ki, sok szolgáltatással. Az elmúlt húsz évben nem csak a közterek újultak meg, hanem jó pár épület is, és élettel teli fő utcája van Marcalinak, nem olyan, mint jó pár másik városban.

Ahogy fentebb már írtam épül a Táncsics utcai óvoda, hamarosan megkezdődik a könyvtár felújítása, bár meg kell jegyezni, hogy jelenlegi elhelyezése állandó életet vitt a Korzóba. Készülnek a tervek a Gyótai kultúrház átépítésére, és napokon belül kiírjuk a strand felújítás első ütemét. Ugyanakkor ismerve a korábbi gyakorlatot készülünk arra is, hogy a ciklus vége felé lesznek még felszabaduló pénzek, mert valakik nem tudják az elnyert összegből beruházásokat megvalósítani, és azt visszaadják. Kész pályázatunk van egy új iparterület létesítésére a laktanyától délre, és a Máltai Szeretetszolgálattal együtt a Gombai kastély lakások átépítésére a területnek új funkció adásával. A Baptista Szeretetszolgálattal pedig a volt járóbeteg szakrendelő átépítésére, valamint a bentlakásos idősotthon bővítésére. A pályázatokat az ötlet megjelenésétől a kivitelezés befejezéséig minimális külső segítséggel a hivatali apparátus végzi, tisztségviselői együttműködéssel. Ez ciklusonként akár száz millió forintot is jelenthet, amit nem külső „szakértők” díjazására, hanem a beruházásra fordítunk.

Az elmúlt évek nagyon fontos eredménye volt, hogy köszönhetően jelentős iparüzési adóbevételnek folyamatosan tudtunk utakat, járdákat felújítani. Ebben van olyan nagy volumenű is, mint a Berzsenyi utca építése parkolókkal együtt, amely Európai Unió forrásból valósul meg. Vannak olyanok, melyek együtt jártak vízi-közművek cseréjével, ahol a csövek előregedése miatt ez indokolt volt, és van nagyon sok megkopott út és

járda felújítás. A program több mint felén túl vagyunk, és belátható időn belül a város, út és járda hálózata felújításra kerül. Talán a közútkezelőtől átvett Noszlopy utca az egyetlen, amelyhez pályázati, vagy kormányzati segítséget kell kérni, mivel az meghaladhatja a város erejét, vagy lehetetlenné teszi a többi indokolt felújítást.

Marcali Város Önkormányzata továbbra is együttműködik a járás településeivel, részt vállal igény szerint intézményeik fenntartásában, és gyakorlatilag egyedül szervezte meg a Csurgói, Nagyatádi járást is érintő új hulladék gazdálkodást koordináló szervezetet. Fontos számunkra a kisvárosok együttműködése és a közös fellépés az önkormányzati rendszer működésének jobb elismerése érdekében.

Nemzetközi kapcsolatainkban a korábbi évtizedek hagyományának megfelelően továbbra is meghatározó Künzelsau és Maroshévíz szerepe, de 2020-as döntésünknek megfelelően felvettük a kapcsolatot egy Csehországi településsel is, mely véglegesítéséről már az új testületnek kell döntenie.

A több évtizedes gyakorlatnak megfelelően az önkormányzat kapcsolata a városban működő egyházakkal jó. Egymás munkáját elismerjük és azt tiszteletben tartjuk.

Abban, hogy a fenti beszámolóban döntő többségében pozitív dolgokról írhattam, meghatározó szerepe van a város képviselő-testületének, amely politikai vitáktól mentesen végezte munkáját, és még a választási kampány idején is kisebbségben maradt az, aki a politikát fontosabban tartotta a közérdeknél.

A Marcali Közös Önkormányzati Hivatal valamennyi dolgozója segítette az önkormányzat működését. Alkalmas arra, vezetőit szakembereit tekintve, mint ahogy az elmúlt ciklusban, úgy a következő években is meghatározó szerepe legyen a város fejlődésében. Abban, hogy Marcali sikeresebb legyen a hasonló nagyságú településeknél.

HATÁROZATI JAVASLAT

Marcali Város Képviselő-testület a Marcali város 2019-2024 év közötti gazdasági program végrehajtásáról szóló előterjesztést megtárgyalta, és a fenti tartalommal elfogadja.

Határidő: Értelmem szerint

Marcali, 2024. szeptember 04.

Dr. Sütő László sk.
Polgármester